

Toets flora en fauna

Wilhelminaplein 26 en 26a te Someren

Datum : 9 februari 2018
Projectnummer : 17-0394
Opdrachtgever : Welling en Van Bree bv
Veldwerk : ir. N. Arts-Smits
Opgesteld door : ir. N. Arts-Smits
Kwaliteitscontrole : ir. E.J.F. Claassen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens het pand op locatie Wilhelminaplein 26 en 26a te Someren te slopen en nieuwbouw van appartementen te realiseren. Het is derhalve noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet Natuurbescherming voorkomen kan worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in de soortlijsten van beschermde flora en fauna in het kader van de Wet natuurbescherming. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de Wet natuurbescherming wordt gehandeld.

2 Wettelijk kader

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

2.1 Gebiedsbescherming

Deze toets flora en fauna is gericht op soortbescherming. Vanwege de lokale aard van de voorgenomen werkzaamheden in het centrum van Someren en de relatief grote afstand van het plangebied tot beschermde gebieden, is gebiedsbescherming niet van toepassing. De delen over bescherming van gebieden en houtopstanden uit de Wet natuurbescherming en het beleid voor het NNN worden daarom buiten beschouwing gelaten.

2.2 Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn, §3.1 wn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt, §3.2 wn;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven, §3.3 wn.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wn)	Categorie 2 (§ 3.2 Wn)	Categorie 3 (§ 3.3 Wn)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

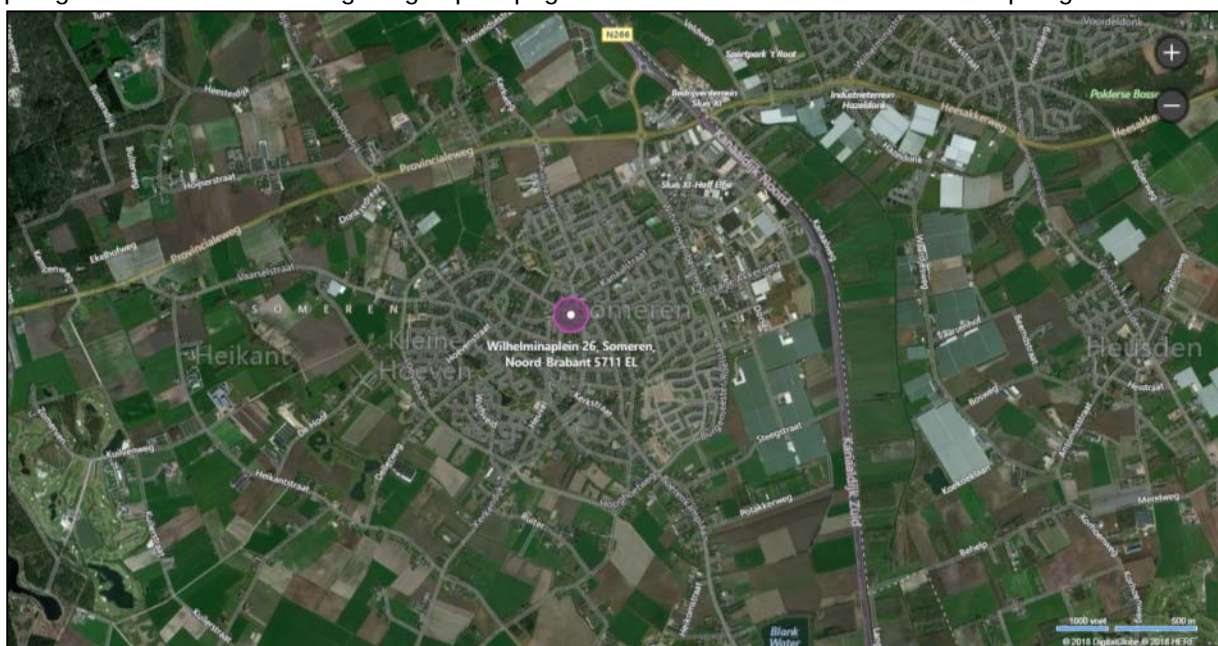
Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

3 Beschrijving plangebied

Het plangebied betreft het pand met winkel en woonhuis aan het Wilhelminaplein 26/26a te Someren. Initiatiefnemer is voornemens het bestaande pand met garage te slopen. In de huidige situatie zijn aan de oost- en zuidzijde van het pand een oprit en parkeerplaats aanwezig.

In figuur 1 is de ligging van het plangebied weergegeven. Figuur 2 toont een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving. Op de pagina 4 en 5 staan enkele foto's van het plangebied.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (binnen rode figuur) (bron: Bing Maps)

Figuur 2. Globale begrenzing van het plangebied (binnen rode figuur) (bron: Google Earth)

Foto 1. Te slopen pand

Foto 2. Woning gezien vanuit het noordoosten

Foto 3. Oprit naar parkeerplaats

Foto 4. Parkeerplaats

Foto 5. Zolder te slopen pand

Foto 6. Mogelijke openingen voor vleermuizen

4 Natuurwaarden

In het kader van deze toets flora en fauna heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden. Aan de hand van bekende verspreidingsgegevens uit onder andere verspreidingsatlassen is bepaald welke beschermde soorten in de omgeving van het plangebied voorkomen. Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden. Onderdeel van dit veldbezoek was een zolderbezoek in verband met vleermuizen. Tijdens het veldbezoek zijn alle op de locatie aanwezige biotopen opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde plant- en diersoorten. Op basis van expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 26 januari 2018 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: bewolkt, droog, matige wind en circa 2 °C.

4.1 Flora

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Hierbij is gekeken naar planten op en in de directe omgeving van de te slopen bebouwing. In het plangebied zijn alleen algemene planten aangetroffen. De oprit en parkeerplaats zijn verhard en in langs de rand staan enkele tuinplanten. Vanwege de kenmerken van het plangebied, het beheer en de ligging in het centrum van Someren, kan het voorkomen van beschermde plantensoorten worden uitgesloten.

4.2 Amfibieën

Gezien de ligging binnen het centrum van Someren, de huidige inrichting van het plangebied en het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied is het voorkomen van beschermde amfibieën van §3.2 wn en de meer kritische soorten van §3.3 wn uit te sluiten. Het verharde plangebied is niet geschikt als leefgebied voor amfibieën.

4.3 Vogels

De directe omgeving van het plangebied is geschikt als foerageergebied voor algemene vogelsoorten. Deze soorten kunnen broedgebied vinden in de bomen en struiken in de tuinen grenzend aan het plangebied. In de schoorsteen van het gebouw broedt een paar kauwen.

In de bomen rondom het te slopen gebouw zijn geen jaarrond beschermde nesten aanwezig. Noch in het plangebied, noch in de omgeving van het plangebied waren huismussen aanwezig ten tijde van het veldonderzoek. In het plangebied zijn geen huismussen waargenomen. Uit Waarneming.nl en de Nationale tuinvogeltelling 2018 blijkt dat in de directe omgeving van het plangebied geen huismussen zijn waargenomen. Doordat opgaande groenstructuren rondom het plangebied ontbreken, kan de aanwezigheid van huismusverblijfplaatsen binnen het plangebied worden uitgesloten.

Uit gegevens van Waarneming.nl blijkt dat in de omgeving van het plangebied de aanwezigheid bekend is van gierzwaluwen. Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat het pand in het plangebied mogelijkheden biedt voor nestplekken van gierzwaluwen. Deze vogels kunnen bijvoorbeeld nestelen in openingen achter dakpannen, dakgoten of achter kantpannen. Ondanks dat geen sporen van nesten van gierzwaluwen zijn waargenomen, is de aanwezigheid van nestplekken niet uit te sluiten. Indien nesten van gierzwaluwen aanwezig zijn hebben de voorgenomen plannen tot gevolg dat nestplekken van gierzwaluw worden vernietigd. Nesten van gierzwaluw zijn jaarrond beschermd. Voor vernietiging is een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Nader onderzoek is nodig om de aanwezigheid van nesten van gierzwaluwen te kunnen uitsluiten. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd volgens de bepalingen van het Kennisdocument gierzwaluw (Bij12, 2017) gedurende drie onderzoeksrondes in de periode juni tot en met half juli. Aan de hand van de resultaten van dit onderzoek kan worden bepaald of een ontheffing nodig is en welke mitigerende maatregelen genomen moeten worden.

Negatieve effecten op broed- en foerageergebied van algemene vogelsoorten zijn redelijkerwijs uit te sluiten; in de directe omgeving van het plangebied is en blijft voldoende geschikt alternatief broed- en foerageergebied aanwezig. Voor vogels geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, het verwijderen van bomen en beplanting niet kan plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Gedurende het broeden zijn de nesten van vogels en de functionele leefomgeving strikt beschermd.

Mitigerende maatregelen

Door beplanting buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen/snoeien wordt voorkomen dat negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

4.4 Zoogdieren

Uit het veldbezoek blijkt dat de omgeving rond het te slopen gebouw door de volledige verharding niet geschikt is als leefgebied voor grondgebonden zoogdieren behalve algemene muizensoorten.

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart, baardvleermuis en Brandts vleermuis (alle §3.2 wn) voorkomen in de omgeving van het plangebied. Uit het veldbezoek blijkt dat het zeer waarschijnlijk is dat er vliegactiviteit van vleermuizen zal zijn in de omgeving van het plangebied. Het gebied rond de te slopen bebouwing is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Doordat in de omgeving voldoende geschikt foerageergebied beschikbaar blijft, hebben de ontwikkelingen geen negatief effect tot gevolg ten aanzien van het foerageergebied van vleermuizen.

Op de zolder zijn geen (sporen van) vleermuizen waargenomen. Het te slopen gebouw biedt wel mogelijkheden voor vleermuisverblijfplaatsen vanwege de aanwezigheid van een spouwmuur,

dakpannen, daktrim en dergelijke waar kleine openingen al genoeg zijn voor vleermuizen om door binnen te komen. De sloop van het gebouw zal daarom kunnen leiden tot het aantasten van verblijfplaatsen van vleermuizen. Nader onderzoek naar vleermuizen volgens het vleermuisprotocol gedurende de periode half mei t/m september is noodzakelijk om de aan- of afwezigheid van vleermuizen in het pand te kunnen aantonen of uitsluiten.

4.5 Overige soortgroepen

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat in het plangebied geschikte biotopen ontbreken voor beschermde soorten vissen, reptielen, vlinders, libellen, weekdieren en kevers. Het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen kan daarom worden uitgesloten.

5 Conclusie

Uit het onderzoek blijkt dat in het plangebied de aanwezigheid van beschermde soorten planten, amfibieën, reptielen, vlinders, libellen, vissen, kevers en slakken kan worden uitgesloten.

Negatieve effecten op foerageergebied en broedgebied van vogels zijn redelijkerwijs uit te sluiten; in de directe omgeving van het plangebied is en blijft voldoende geschikt alternatief foerageer- en broedgebied aanwezig. Door beplanting buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen/snoeien wordt voorkomen dat negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Het pand in het plangebied biedt mogelijkheden voor nestplekken van gierzwaluwen. De aanwezigheid van nestplekken van gierzwaluw is niet uit te sluiten. Nestplekken van gierzwaluwen zijn jaarrond beschermd. Nader onderzoek is nodig om de aanwezigheid van nestplekken van gierzwaluw te kunnen uitsluiten. Op basis van de resultaten van het nader onderzoek kan worden bepaald of negatieve effecten optreden en welke vervolgstappen nodig zijn. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd volgens de bepalingen van het Kennisdocument gierzwaluw (Bij12, 2017) middels drie inventarisatierondes in de periode juni tot en met half juli.

Doordat in de omgeving voldoende geschikt foerageergebied beschikbaar blijft, hebben de ontwikkelingen geen negatief effect tot gevolg ten aanzien van het foerageergebied van vleermuizen. De sloop van het pand leidt mogelijk tot het vernietigen van vleermuisverblijfplaatsen. Nader onderzoek gedurende de periode half mei t/m september is noodzakelijk om de aan-of afwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen te kunnen aantonen. Op basis van de uitkomsten van het vleermuisonderzoek kunnen tevens de effecten van de voorgenomen sloop op vleermuizen worden bepaald.

Indien vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn in de te slopen bebouwing, dient een ontheffing Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij provincie Noord-Brabant.

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

www.vlindernet.nl

www.waarneming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.ravon.nl

<https://www.tuinvogeltelling.nl/resultaten/landelijk>, geraadpleegd 7-2-2018